

صف آرای مجلس و دولت برای دفاع از بودجه برنامه ای برای توزیع ریسک ۱۲ ماهه

هر چند سختگیری مجلس هفتم در تایید وزرای پیشنهادی کابینه محمود احمدی نژاد بیشتر به سهم خواهی های درون گروهی شبیه بود ولی مقاومت نمایندگان اکثریت در برابر درخواست های دولت در قالب لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ چنان با نگرانی از سوی رهبران اقتصادی آبادگران دنبال شد که حتی منتقدان دولت و مجلس از روند تصویب قانون بودجه سال آینده به عنوان اولین آزمون اصولگرایی مجلس هفتم یاد کردند.

در حالی که محمود احمدی نژاد در روز ۲۵ دی ماه و به هنگام تقدیم لایحه بودجه ۱۹۵ هزار میلیارد تومانی به مجلس، هدف اصلی بودجه سال ۸۵ را تحقق ۴ اصل عدالت گستری، مهرورزی، خدمت

مختصات بودجه

بودجه ۱۳۸۵ نسبت به سال ۱۳۸۴ در مجموع ۲۶/۷ درصد رشد دارد که رشد بودجه عمومی دولت ۲۰/۲ درصد است. رقم بودجه عمومی دولت ۶۲۹ هزار میلیارد ریال است. در بودجه سال ۱۳۸۵ اعتبارات جاری ۱۰/۳ درصد رشد دارد اما اعتبارات عمرانی، نسبت به عملکرد ۸۴، ۷۴/۲ درصد رشد دارد. اعتبارات عمرانی استانی هم در سال آینده نسبت به سال جاری، ۱۸۰ درصد رشد دارد. در بخش آموزش و پرورش نیز نسبت به مصوب سال ۸۴ حدود ۵۰ درصد افزایش اعتبار لحاظ شده است. برای دانشگاه ها نیز نسبت به عملکرد سال ۱۳۸۴، ۳۰ درصد رشد در نظر

نسبت به سال ۱۳۸۴ رشد ۱۰۰ درصدی اتفاق افتاده است. برای فعال کردن بخش مسکن، ۲۰۰ هزار مسکن روستایی و ۱۲۰ هزار مسکن شهری در برنامه حمایت دولت و اعطای تسهیلات ارزان قیمت مد نظر قرار گرفته است. همچنین پیش بینی شده سه میلیارد دلار خط اعتباری برای پشتیبانی از فعالیت مجموعه های فنی و مهندسی کشور در خارج از کشور در نظر گرفته شود.

چارچوب انتقادات

با وجود آرایه چنین چارچوبی از لایحه بودجه سال آینده، سهم بالای درآمد های نفتی در تامین بودجه و قیمت بالای پیش بینی شده برای هر بشکه نفت ریشه مخالفت سران اقتصادی آبادگران با لایحه بودجه بود. علاوه بر این انتقادات نمایندگان اقلیت به ادامه اجرای طرح تثبیت قیمت ها، کاهش قیمت دلار، عدم هدفمندسازی یارانه ها و سیاست های خصوصی سازی هم اعتراض کردند.

جرقه اولین انتقادات اصولگرایان با این اظهارات محمد خوش چهره در بعداز ظهر روز یکشنبه، بیست و پنجم دی ماه خورده شد که مجلس در مقابل رقم بودجه پیشنهادی دولت مقاومت خواهد کرد و آنچه که از مجلس خارج شود به مراتب پایین تر از لایحه دولت خواهد بود.

در ادامه این سخنان که بعدها به مانیفست انتقادی آبادگران علیه لایحه بودجه بدل شد آمده بود: آنچه در لایحه بودجه سال ۸۵ دیده می شود افزایش ۵۴ درصدی رقم کل بودجه است که مطمئنا مجلس در مقابل آن مقاومت خواهد کرد. دولت همواره تاکید می کند که بودجه عمرانی را در لایحه بودجه سال آینده افزایش داده است، اما این امر زمانی منطقی است که از بودجه جاری کم و به بودجه

گرفته شده و نسبت به مصوب سال ۸۴، ۵۰ درصد رشد در نظر لحاظ شده است. در زمینه بخش عمرانی، تربیت بدنی و توسعه فضاهای ورزشی برای جوانان، در بودجه سال ۱۳۸۵ نسبت به سال جاری، ۳۲۵ درصد رشد پیش بینی شده است. برای مهارت آموزی جوانان و مقابله با بیکاری، در بودجه سال ۱۳۸۵ کشور

رسانی و تعالی همه جانبه کشور عنوان کرد، از صبح روز ۲۶ دی ماه نمایندگان اکثریت مجلس به رهبری محمد خوش چهره و الیاس نادران با انتقاد از لایحه، ابعاد تنظیمی آن را در تناقض با اهداف و شعارهای رئیس جمهوری به خصوص عدالت محوری عنوان کردند.

عمرانی اضافه شود، ولی دولت با افزایش ۵۶ درصدی رقم بودجه اقدام به افزایش بودجه عمرانی نموده و در بودجه جاری صرفه جویی صورت نگرفته است. این یک نوع اقدام غیرمنطقی و غیر علمی در بودجه ریزی است که پدر اقتصاد را در می آورد و تورم را افزایش می دهد. افزایش رقم بودجه به این معنا است که رقم درآمده نظیر قیمت نفت، مالیات ها، فروش دارایی دولت و ... را افزایش دهد. بیش بینی قیمت نفت ۴۰ دلار در بودجه نتیجه چنین سیاستی است، بودجه دو برابر منابع است اما منابع ما کتکش دو برابر شدن را ندارد. همچنین تنظیم بودجه بر مبنای نفت ۴۰ دلار قابل تامل است. رقمی که برای بودجه سال ۸۵ از مجلس خارج می شود، عددی به مراتب پایین تر از لایحه دولت خواهد بود.

بدین ترتیب تقدیم لایحه ۱۹۵ هزار میلیارد ریالی سال ۱۳۸۵ توسط دولت محمود احمدی نژاد به مجلس که بر تامين ۳۶ میلیارد دلار از محل فروش نفت به قیمت ۳۹ دلار و ۲۰ سنت متکی است، نگرانی ها را نسبت به رشد بیماری هلندی در اقتصاد ایران افزایش داده است.

بودجه نفتی

در حالی که در طول سال های اجرای برنامه سوم توسعه توسط دولت محمد خاتمی به طور متوسط سالانه ۱۶ میلیارد دلار از محل درآمد های نفتی برای تامین بودجه برداشت شده، مطابق اولین لایحه بودجه تدوین شده توسط دولت احمدی نژاد در سال آینده سهم درآمد های نفتی در تامین منابع کشور به ۳۶ میلیارد و پانصد میلیون دلار افزایش یافته است. از این میزان چهارده و نیم میلیارد دلار صرف تامین هزینه های جاری دولت خواهد شد و ۲۲ میلیارد دلار نیز به طرح های عمرانی اختصاص خواهد یافت. بنابراین وابستگی بودجه به درآمدهای نفتی بصورت مستقیم ۶۰ درصد است که با احتساب برخی از درآمدهای مرتبط دیگر نفتی به ۸۰ درصد نیز می رسد. این در شرایطی است که بر پایه قانون برنامه چهارم توسعه کشور دولت موظف است به طور مستمر از وابستگی بودجه کشور به درآمد های نفتی بکاهد و در عوض هزینه های جاری خود را تا سال پایانی اجرای این برنامه از محل درآمد های مالیاتی تامین کند.

هم اکنون نسبت درآمد های مالیاتی به درآمدهای نفتی دولت هشت و نیم درصد است و

لایحه بودجه سال ۸۵ که به قیمت ۳۹ دلاری نفت اتکا دارد

نگرانی نسبت به رشد بیماری هلندی را تشدید کرده است

مطابق لایحه بودجه سهم درآمدهای مالیاتی در بودجه دولت از ۳۶ درصد در سال جاری به ۲۵ درصد در سال آینده کاهش خواهد یافت.

افزایش اتکاء دولت احمدی نژاد به درآمد های نفتی بر این فرض متکی است که در ۱۲ ماه آتی قیمت نفت ایران در بازار های جهانی از ۴۵ دلار پایین تر نخواهد آمد.

بر این اساس، تحلیلگران مسایل اقتصاد سیاسی معتقدند، شعار های احمدی نژاد در مورد بهبود وضعیت رفاهی مردم، هزینه های بالایی را به دوش دولت انداخته که کاهش قیمت نفت در بازار های جهانی تحقق آنها را با بن بست های جدی رو به رو خواهد کرد. بنابراین بیم آن می رود که دولت احمدی نژاد برای افزایش ضریب موفقیت خود تلاش کند از تمامی درآمدهای نفتی استفاده کند.

چنان که اظهارات ماه گذشته وزیر امور اقتصادی و دارایی مبنی بر این که اعمال هر گونه تحریم

اقتصادی علیه ایران بهای جهانی نفت را بیش از پیش بینی ها افزایش خواهد داد، حاوی نوعی بازدارندگی غرب در اتخاذ مواضع تند علیه ایران است.

این اظهارات در حالی است که تنها کشور های عضو OECD دارای بیش از ۵ میلیارد دلار ذخایر استراتژیک معادل مصرف ۳ ماه جهان هستند و کشور عضو اوپک توانایی افزایش دو و نیم میلیون بشکهای تولید روزانه نفت معادل بیش از ۱۰۰ درصد صادرات ایران را دارند.

بنابراین اعمال تحریم اقتصادی علیه جمهوری اسلامی به طور منطقی در کوتاه مدت تاثیر قابل ملاحظه ای بر بازار جهانی نفت نخواهد داشت.

افزایش ۱۴۷ درصدی بودجه مرکز خدمات حوزه علمیه قم، رشد ۱۴۲ درصدی بودجه شورای نگهبان، بهبود ۱۴۰ درصدی بودجه دفتر نمایندگی رهبری در دانشگاه ها، ارتقاء ۱۱۰ درصدی بودجه دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، صعود ۴۵ درصدی بودجه صدا و سیما و ۴۴ درصدی دبیر خانه مجلس خبرگان تعهدات مالی بالایی را برای دولت ایجاد کرده که تنها راه حل متصور بر آن در نظر گرفتن قیمت بالا برای نفت است.

ریسک بالای بودجه

رشد ۷۴ درصدی بودجه عمرانی دولت که با هدف بهبود وضعیت رفاهی مردم صورت گرفته که در واقع این چنین نخواهد بود چرا که این رشد به میزان تخصیص های سال جاری بوده که بین ارقام تخصیصی با ارقام مصوب فاصله دارد.

قیمت‌ها در سال ۸۵ موجب افزایش نرخ تورم در کشور می‌شود. البته طرح تثبیت قیمت‌ها در میان مدت و در سالهای ۸۶ و ۸۷ آثار تورمی خودش را نشان می‌دهد.

علت اصلی افزایش نرخ تورم در سیستم تثبیت قیمت‌ها هم کاهش میزان عرضه و افزایش تقاضا در کشور است. در بخشهای دولتی شرکتهای تولید کننده با افزایش هزینه‌ها مواجه می‌شوند و با طرح تثبیت قیمت‌ها دارایی آنها کاهش پیدا می‌کند، و همین امر به افزایش نرخ تورم در کشور دامن می‌زند.

هدفمند سازی یارانه ها

بخت یارانه‌ها از دیگر چالشهای بودجه سال ۸۵ است. با توجه به سیاست دولت برای هدفمند کردن یارانه‌ها اما یارانه برخی از کالاها از جمله گندم و بنزین هدفمند نیست و در بودجه سال آینده نیز هدفمند نشده است.

اما منتقدین معتقدند: "باید اقدامات لازم در زمینه هدفمند کردن یارانه هرچه سریعتر صورت گیرد به ویژه یارانه انرژی و سوبسیدی که برای بنزین و دیگر مواد سوختی ارایه می‌شود که بیش از سه برابر یارانه اختصاص یافته به گندم است."

هم اکنون یارانه اختصاص یافته به گندم حدود ۹ هزار میلیارد تومان است و این در حالی است که یارانه بنزین ۱۰ میلیارد دلار است که بخشی از آن به طور مستقیم از طریق واردات بنزین و بخشی دیگر تولید داخل است.

در پاسخ به این انتقادها، احمدی نژاد، کنترل مصرف سوخت در خودروها را مورد اشاره قرار داد و گفت: "با رشد سالانه مصرف بنزین در کشور، ظرف چند سال آینده باید کل درآمد نفتی کشور را صرف این بخش کنیم." وی گفت: "روزانه بیش از ۶۵ میلیون لیتر مصرف بنزین داریم که ۶۰ درصد این رقم در ۱۵ شهر کشور است و اگر مراکز استان‌ها را لحاظ کنیم بیش از ۷۵ درصد بنزین کشور در مراکز استان‌ها مصرف می‌شود. همچنین پیش‌بینی شده است بیش از یک میلیون دستگاه خودروی پرمصرف در پنج سال آینده از رده خارج شوند. احداث پالایشگاه برای تولید سوخت در داخل کشور پیش‌بینی شده است و علاوه بر آن پیش‌بینی شده است در هر مرحله با گاز سوز شدن خودروها، قیمت بنزین تفاوت کند." وی گفت: "در طول پنج سال آینده هم از مجلس اجازه خواستیم که برای استان‌هایی که در مصرف

این برداشتهای هنگفت از حساب ذخیره ارزی می‌تواند عامل تورم زایی بیشتر باشد.

در صورتی هم که دولت بخواهد از بروز این آثار در اقتصاد ایران جلوگیری کند ناگزیر باید با عقب نشینی از وعده‌های خود اجرای طرح‌های عمرانی را متوقف و در هزینه‌های جاری خود صرفه جویی کند. همچنین با ارزان شدن قیمت نفت موجودی حساب ذخیره ارزی نیز به صفر خواهد رسید تا امکان تعدیل نوسان درآمدهای نفتی کشور وجود نداشته باشد.

بر این اساس کارشناسان می‌گویند، دولت‌های صاحب درآمد‌های حاصل از فروش نفت، نباید درآمدهای آتی خود را بر پایه قیمت فعلی بازار جهانی که همواره با نوسان همراه است، محاسبه کنند و همواره باید درصد قابل توجهی خطا در پیش‌بینی قیمت‌های آتی نفت لحاظ کنند.

گذشته از این در شرایطی که درآمد‌های نفتی کشورهای صادرکننده نفت با شوک مثبت روبه‌رو می‌شود، هزینه کرد کامل آن در یک سال، در میان مدت آثار معکوسی از خود بر جای می‌گذارد و در قالب بیماری هلندی به فعال‌سازی ساز و کارهای معیوب اقتصاد منجر می‌شود.

تثبیت قیمت‌ها

علاوه بر این مسائلی، اقلیت مجلس هفتم با تحمیل هزینه‌های سنگین برای اجرای ادامه‌جاری طرح تثبیت قیمت‌ها نیز مخالف بود. کارشناسان معتقدند: "اجرای طرح تثبیت

در همین حال رییس جمهوری وعده داده تا در سال‌های آتی بودجه عمرانی کشور به ۸۰ درصد رقم کل بودجه عمومی کشور افزایش یابد.

بر این اساس کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند که افزایش ۲۲۸ درصدی مصارف ارزی دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۸۵ نسبت به متوسط برنامه سوم توسعه، طی سال‌های آتی نیز به ناچار سیر صعودی خواهد داشت و این اتفاق مستلزم بالا بودن قیمت جهانی نفت است.

اما تحلیلگران مسائلی اقتصاد سیاسی معتقدند فراتر از این مساله سیاست خارجی، گره زدن منابع درآمدی بودجه به قیمت‌های بالای نفت گذشته از این که ریسک اداره اقتصاد ایران را بالا خواهد برد، زمینه را برای رشد نرخ تورم، بیکاری و کاهش تولید داخلی فراهم خواهد کرد.

در این صورت شعارهای احمدی نژاد از جمله رفع بحران بیکاری و افزایش قدرت خرید اقشار کم درآمد با وجود هزینه کرد درآمدهای سرشار نفتی محقق نخواهد شد.

به اعتقاد کارشناسان اگر در سال آینده بهای نفت ایران در بازارهای جهانی از ۳۹ دلار پایین‌تر بیاید، تامین درآمدهای دولت برای اجرای طرح‌های عمرانی و هزینه‌های جاری دولت یا باید از طریق چاپ اسکناس توسط بانک مرکزی و یا از محل استقراض خارجی تامین شود.

بدین ترتیب هم‌زمان با افزایش جهش‌وار نرخ تورم، هزینه تمام شده خدمات دولتی و طرح‌های عمرانی نیز افزایش خواهد یافت. همچنین برداشت ۸ میلیاردی از حساب ذخیره ارزی در جهت گسترش طرح‌های عمرانی در کشور یک رویکرد منفی است.

جعفری دولت از این پس وظیفه توانمند سازی بخش خصوصی را نیز بر عهده خواهد گرفت و برخی حمایتها و نظارت های دولتی پس از واگذاری نیز مشمول شرکتها خواهد شد تا از کارآمدی و سلامت خصوصی سازی اطمینان حاصل شود.

به این منظور مقرر شده تا ۴۰ درصد سود شرکت های دولتی به عنوان یارانه به توسعه بخش خصوصی اختصاص یابد تا از افزایش حجم شرکت های دولتی نیز جلوگیری شود. مطابق لایحه بودجه سال ۱۳۸۶ سهم بودجه شرکت های دولتی در بودجه عمومی کشور به بیش از ۷۰ درصد رسیده است. در مقابل کارشناسان، حاکمیت این نوع نگاه افراطی در جلوگیری از توسعه شرکت های دولتی را در حوزه برخی خدمات عمومی همچون برق و آب و فاضلاب نگران کننده ارزیابی می کنند. گذشته از این، اختصاص سود شرکت های دولتی به بخش خصوصی و انتقال بقیه آن به خزانه دولت، انگیزه شرکت های دولتی را در افزایش سوددهی کاهش خواهد داد.

این اقدام که با هدف اصلاح روند خصوصی سازی در ایران صورت گرفته با حمایت کارشناسان روبه رو شده است. به اعتقاد آنها حذف نگاه درآمدی به خصوصی سازی موجب اصلاح روند واگذاری شرکت های دولتی به بخش خصوصی خواهد شد و اضطرار سازمان خصوصی سازی برای واگذاری شرکت های دولتی به نهادها و بنیادها را از بین خواهد برد.

سوخت با طرح های ترافیکی صرفه جویی می کنند، ۶۰ درصد صرفه جویی را با قیمت روز بین المللی به همان استان برای فعالیت های عمرانی اختصاص دهیم.

خصوصی سازی

ادامه رکود معاملات بورس اوراق بهادار تهران به لحاظ کاهش توان دولت در فروش سهام شرکت های دولتی منجر به افزایش کسری بودجه دولت شده است. مطابق قانون بودجه سال جاری دولت موظف است سه هزار میلیارد تومان از درآمدهای خود را از محل فروش سهام شرکت های دولتی تامین کند. با این وجود رکود حاکم بر بازار سرمایه ایران سبب شده تا در پایان ۹ ماهه امسال تنها ۴۰ درصد درآمد پیش بینی شده از این محل نصیب دولت شود. بر این اساس در لایحه بودجه سال آینده که تقدیم مجلس شده، دولت این منبع درآمدی پر ریسک را حذف کرده است. در این خصوص معاون اقتصادی سازمان مدیریت و برنامه ریزی گفت: «بر اساس قانون، هم اکنون از وجوه ناشی از واگذاری سهام ۳۰ درصد نصیب دولت می شود که عمدتاً مالیات و سهم سود دولت است. در بودجه سال ۱۳۸۵ مشخصاً از واگذاری سهام، درآمد در نظر گرفته نشده است. اگر مبالغی هم در نظر گرفته شده مقداری از آن واگذاری سهام دولت مربوط به ستوات قبیل است که به صورت تقسیطی بوده و اقساط آن در سال ۱۳۸۵ سررسید می شود و بخش دیگر آن هم به صورت تهاتر و بدهی دولت به سازمان های بیمه ای از جمله تامین اجتماعی و صندوق بازنشستگی است.»

همچنین با پایان قیمت گذاری های بالا برای شرکت های دولتی دوباره اقبال عمومی به خرید سهام شرکت های دولتی افزایش می یابد. با این حال برخی تحلیلگران مسائل اقتصادی معتقدند فضای اقتصادی ایران همچنان مانع از ابراز وجود بخش خصوصی واقعی در روند واگذاری ها خواهد شد. بنابراین خریدار اصلی شرکت های دولتی همچنان بنیادها و نهادهای شبه دولتی خواهند بود. با این وجود وزیر امور اقتصادی و دارایی جمهوری اسلامی وعده داده دولت با توقف فروش شرکت های دولتی به نهادها و بنیادها، شبه دولتی سازی را به خصوصی سازی بدل خواهد کرد. به گفته دانش

شرکت تولیدی و مهندسی

حرارت گستر

دارای پروانه کاربرد علامت استاندارد شماره ۵۷۷۹

* دارای تاییدیه نقشه ساخت دیگ بخار و آب داغ از TÜV اتریش *

تولید کننده:

دیگ بخار	فیلتر شنی
دیگ آب داغ و آب گرم	دی الکالایزر
دی اربتور	فلاش تانگ بخار
سختی گیر	جداکننده آب از بخار
منبع کویل دار	جدا کننده هوا از آب
مبدل حرارتی	منبع کندانس

نشانی: تهران - خیابان طالقانی شرقی - شماره ۵۴۳ - صندوق پستی: ۵۳۲۷۱ - ۱۵۸۷۵
تلفن: ۷۷۶۰۵۸۹۳ - ۷۷۶۰۵۸۸۹ - فاکس: ۷۷۶۰۴۵۳۱